

Előfizetési árak:

Egész évre	---	8 kor.
Fél évre	---	4 „
Negyed évre	---	2 „

Pénzküldemények a

„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra, kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlköázásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
— sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. szeptember 24.

52. szám.

Az alsó erdészeti szakoktatás.

(Folytatás.)

Az osztrák felsőbb iskolák kifejezetten kezelő személyzetet nevelnek, a mi ezeket az intézeteket határozottan az alsóbb erdészeti szakoktatás niveauja fölé emeli. E miatt ezek az intézetek tulajdonképpen kívül esnek jelen beszámolóm keretén, de szükségesnek tartom, hogy ezekre is kiterjeszkedjem, mivel nálunk éppen az alsóbb szakoktatással kapcsolatban gyakran emlegetik az osztrák felsőbb iskolákat és eléggé elterjedt az a nézet, hogy ezekhez hasonló intézeteket kellene hazánkban is létesíteni, mivel állítólag nagyon sok ily felsőbb iskolás van jelenleg hazánkban alkalmazva. Sajnálom, hogy ez utóbbi tekintetben nem tudtam adatokat szerezni, mert meg vagyok győződve, hogy némi tévedés van a dologban és a felsőbb iskola cégére alatt nem egy szakiskolás „erdész” került magyar magánszolgálatba annál is inkább, mivel a nálunk az „erdész” névnek megfelelő és sok helyen e helyett használt német „Förster” névre az illető jogos igényt formálhat és a szakon kívül még csak kevesen tudják, hogy e névvel ugy Németországban, mint ujabban Ausztriában is az erdőőrt jelölik, nem pedig az erdőgondnokot.

Visszatérve az előbbiekre, látjuk, hogy Ausztriában is az alsóbb szakoktatás csak egyféle minősítést ad, mely minősítés azonban kétféle intézeten, állami „Försterschule”-n és magán

„Waldbauschule”-n szerezhető meg. Ez intézetek szervezetében a mint a leírásból kitűnik, csak nagyon csekély az eltérés.

Hogy többféle intézet keletkezett Osztrákországban, több-kevesebb eltéréssel a szervezetben, annak oka, azt hiszem, a birodalom és az egyes tartományok, illetőleg nemzetek egymást keresztező törekvése. A birodalom igyekezett mindenütt bizonyos egyöntetűséget teremteni a szakképzés terén és ezért létesítette az állami erdőtisztektől mindenütt megkövetelt „Hochschule”-t és az egységes szervezésű „Försterschule”-kat. Viszont az egyes tartományok vagy nemzetek meg akarták menteni önállóságukat és szülöttjeiket saját intézeteikben akarták nevelni az ő szellemükben, a miért külön iskolákat emeltek, melyek szervezésénél a különböző felfogás szerint más és más körülmények jutottak érvényre. Nem tudok előnyt látni az osztrák intézetek tarkaságában, sőt inkább hátrálynak tartom, mert a politikai viszonyok ziláltságának képét látom benne és mert meg vagyok győződve, hogy a többféle képzettség csak surlódásokra vezet, a mi a szakra csakis káros hatással lehet.

Németország egyes államaiban szintén csak egyféle alsóbb minősítés van, mely a különböző államokban különböző uton-módon szerezhető meg. A határvonal az alacsonyabb és magasabb minősítés között ott sokkal élesebb, mint Ausztriában.

Két intézet van Németországban, melyet

esetleg középiskolának lehetne tartani. Az egyik, az aschaffenburgi, a mely kapcsolatos a müncheni egyetemmel, azonban már nevével is rácsafol erre, a mennyiben „erdészeti főiskola” — „Forstliche Hochschule” — a hivatalos elnevezése. A másik az eisenachi „Forstlehranstalt”, melyről fennebb szó volt és a melynek igazgatója engem e szavakkal bucsuztatott el: „Remélem, sikerült önt meggyőzőnem arról, hogy a mi intézetünk, ha kis terjedelmű is, de teljesen főiskolai színvonalon áll”.

Nézzük közelebbről az osztrák felsőbb iskolákat. Ausztriában öt ilyen intézet van, ezek közül három magánintézet. Ez utóbbiak Cseh és Morvaországban vannak és nagyon régi intézetek. A reichstadti és a weisskircheni 50 év-nél is hosszabb multra pillanthatnak vissza.

A brucki és lemerbergi állami intézet; előbbi csak pár év előtt létesült. Valamennyinek remek a berendezése, különösen a brucki-é és a reichstadti-é, felszerelésük mintaszerű, gyűjteményeik nagyon gazdagok; az intézetek nagyszámu tanári testületet foglalkoztatnak, kik között nagyon is jó hangzásu neveket találunk, a melyeknek tulajdonosaira büszke az osztrák erdészet és a kiknek úgy nálunk, mint a külföldön is teljes elismeréssel adóznak.

Ez utóbbi körülményben találom különben a felsőbb iskolák legnagyobb előnyét, hogy t. i. azok nagyszámu tanári karnak adnak módot tudományos foglalkozásra és kutatásokra, a mi a

szakismeretek niveauját emeli és különösen az irodalmi tevékenységet lényegesen előbbre viszi.

A mi a tanítást és annak anyagát illeti, a felsőbb iskolákat jelenleg már olyan fokra emelték, hogy — a mint már érintettem — a kiképzésben alig találni lényegesebb különbséget a főiskolával szemben; ennek az a következménye, hogy a gyakorlati szolgálatban majdnem teljesen elmosódik a különbség a fő- és felsőbb iskola végzettjei között.

Az intentio tulajdonképen az, hogy a felsőbb iskolás első sorban kezelő szolgálatot teljesítsen magánbirtokokon, míg a magasabb igazgatói állások főiskolások kezébe jussanak, nem zárva ki azt, hogy a felsőbb iskolás is fel ne küzdhesse magát vezető állásokba, a mikor viszont főiskolások kerülhetnek az ő főnöksége alá. Ez az eset több helyen tényleg be is következett.

Én olyasforma intézetet látok a felsőbb iskolában, mint a katonai hadapródiskolák. Ezek is kevesebb előképzettséget követelnek mint az akadémia, a belőle kikerülő anyag főképen az alantas tiszt szolgálatra van szánva, de azért a kadétiskolás eljuthat ugyanoda, hová az akadémikus.

Nem állítom, hogy ez nem volna jó így, mert a rátermettségnek és a szorgalomnak meg kell adni a maga jogát és jutalmát, de azt állítom, hogy az erdészetre alkalmazva ez egyrészt ellenségeskedésre adhat okot, másrészt pedig

A nyulak viszontagságai.

A „Magyarország” után.

Irta: Tanos Pál.

Szent Mihály-napja táján jár az idő, a mikorra a folszabadult vadászat legvonzóbb vadja, a fogoly jól megfogyott a sok puskázásban és ugyancsak megvadult az örökös hajszolástól. Egy csapat se várja be most már a vadászt s a jó vizsla is csak ritkán segíthet immár bennünket ezeknek a lövéséhez, s ezt az én Hektorom is kitapasztalta s ezért a saját belátásából is nem ezekre a meggyérült, elvadult madarakra veti munkáját, hanem az éppen most legszorosabban fekvő, legjobban beváró nyulakat keresi, állja, vadássza még az enyémnél is nagyobb szenvedelemmel, ha kint járunk a mezőségen. S ez nagyon természetes, mert neki a meglőtt nyulat jól megrázni, sőt, ha még menekülni akarna, foj-

togatni is szabad, a mely élvezetbe a fogoly sohase részesíti.

A legjobb nyultanya, a legpompásabb vadászóhely ilyenkor a pógárok bérelt határa. Egy gyönyörű mozaik ez, a milyent csak a parasztok tudnak létesíteni az ő apró-cseprő földecskéiből s a melyet hiven megfesteni a legnagyobb művész se lenne képes; a vadász azonban sorban gyönyörködhetik minden részében s a kutya kedve szerint válogathat abban, hogy hol keresse az erősen lapuló nyulat.

A különféle gabonatermést már régen behordták a mezőről, el is csépelték s legnagyobb részét már el is adták azok a szegény emberek, a kik bizony mindinkább csak a közterhek kielégíthetése okából szántanak, vetnek, kapálnak, aratnak mostanában. Az ilyen helyeken csupasz tarló váltakozik a rögs szántással, a javában zsendülő őszi vetéssel. Ezek mellett itt is, ott is kisebb-nagyobb kukoricás darabok zörgetik a már megsárgult, elérett száraz lándzsákat s közöttük szeszélyes nagyságu földecskéken zöldelnek, barnulnnk a már szedésre váró kolompérbokrok; itt egy darab csalamádé

felesleges kétféle intézetet fentartani, mely különböző minősítést nyújt, de a melynek emberei a gyakorlatban sokszor egy és ugyanazon állásra versenyezhetnek egymással. Az osztrák viszonyok között ez elég gyakran fordulhat elő, mert hisz ott a magán szolgálatra törekvő fő és felsőbb iskolás ugyanazon államvizsgát teszi és csak az államszolgálatba lépőktől követelik a külön minősítést, a melyet csak főiskolás szerezhethet meg.

Az ilyen rendszer nézetem szerint nem vezethet jóra és végeredményben, bár első pillanatra talán helytelennek tetszhetik ez az állítás, a szak tekintélyét a képzettség színvonalát sülyesztí.

Igaz, hogy azok, a kik a felsőbb iskolát pártolják, éppen az ellenkező hatást várják tőle és avval indokolják a felsőbb iskola jogosultságát, hogy annak révén azokra az állásokra, melyek most külföldiek vagy hazai erdőőri szakiskolások kezében vannak, ezeket a felsőbb iskolásokat lehessen hozni; a mi nemzeti szempontból és a szakképzettség emelése érdekében kívánatos volna.

De vajjon ebben az irányban fejlődnének-e tényleg a viszonyok?

A felsőbb iskola első sorban kezelőket nevel, a kiknek oly magas foku a képzettségük, hogy bármelyik hazai erdőgondnokság rájuk megnyugvással bízható, a mint Ausztriában is nem egy belterjes magán erdőgazdaságot vezet felsőbb iskolás és pedig jóval nagyobb önállósággal,

mint a mennyivel pl. nálunk egy kincstári erdőgondnok bír. Ha ilyen egyéneket nevelünk nagyobb számmal, a kikre megnyugvással rá lehet bízni az erdőgazdaság vezetését és a kik ha anyagilag nem is, — mert e tekintetben a mai igények alá már csak alig lehet szállani, — de legalább a velük való bánásmód dolgában igénytelenebbek és alacsonyabb szolgálatra is vállalkoznak, mint a főiskolás, akkor melyik magánbirtokos fogja magát rászánni arra, hogy ő főiskolást tartson, — ha csak a törvény nem kényszeríti, — mikor neki a felsőbb iskolás jobban felel meg? Még csak kifogást sem lehet emelni ez ellen! De hogy, ha ez rendszerré lesz, a szakunk tekintélye és erdőkezelésünk helyesége csak veszíthet és a mi társadalmi állásunk még kétesebbé válik, mint mostanában, az — azt hiszem — nem szorul bővebb magyarázatra! Alkalmassint odajutnánk, hogy csakis az állami állások és esetleg egynehány magánbirtokos gazdaságának főbb állásai maradnának meg a főiskolások kezében külön szigorított minősítési kikötések alapján, ellenben a kezelők zöme felsőbb iskolásokból kerülne ki.

(Folytatása következik.)

Járásiai mozgalma.

A járási kartársak mozgalmának még ha egyéb hasznuk sem találna lenni, a mit ugyan nem hiszünk, annak kellene feljegyeznünk azt, hogy ennek révén megismerkedünk az ő helyzetükkel. A beküldött jegyző-

várja a kaszát, ott kender, káposzta, répa néz közeledő végzete elé.

Mindmegannyi nagyon jó tanya ez a fekhelyet kereső nyulnak, de nagyobb területű bujóhelyet már sehol se adván, veszedelmes neki a vadászó emberrel szemben. Annál is inkább, mert ennek hűséges segítőtársa, a derék Hektor ellen nem menti meg az a felettébb furfangos elővigyázata sem, a melylyel a még oly jól is rejtett vackát a lefekvése előtt fölkereste. Mert Hektor ilyenkor nem a szemeit használja, hanem kizárólagosan az ő bámulatosan finom orrára támaszkodik. S ez elől nincs menekvés, akár teljes szélcsend van köröskörül, akár pedig bárhonnan lengedezzen is a szél. Ha másképp nem lehet, hát nagyokat kerít, de megtalál mindent, a minek szimatja van s ha közben el-eltéríti is őt ettől egy-egy futó, messziről kelő fogolycsapat, a munkájának fősúlyát ő is a félénken lapuló nyulakra helyezi ez idő szerint.

Én csak azt határozom el, hogy mely tájon fogunk vadászni; megérkezve a helyszínére, már a nálamnál

többet tudó Hektor vezet engem is s nekem csak követnem kell ennek az utjait és velem közölt intéseit.

Először is egy már a sarjujától megfosztott rét esik utunkba, mely ritkán szokott egy-két nyul nélkül lenni. Miért ne keresnénk ezt is ki alaposan? A kutya megérti szándékomat és engedelmeskedik neki. De nem érez semmi szimatot, akármilyen magasra tartja is az orrát. Hát kapja magát és vágatva keríti körül azt az egész rétet, a melynek területét egészen beláthatom. Ha van itt valami, akkor így biztosan megtalálja s engem odavár ahhoz a lapuló vadhoz, mely előtte megmozdulni se mer. De Hektor most csakhamar visszatér hozzám s egyenesen a szemembe néz. Én már jól értem ezt a beszédjét s tudom, hogy ezzel azt mondja nekem: — Ne fáradj itt tovább, kedves gazdám, nincs itt semmi! S én ebben teljesen meg is bízom és ott hagyva a rétet, másfelé megyünk.

Legközelebb egy jókora kukoricaföld van hozzánk. A kutya egyenesen odatart. Mert talán érez is ott valamit, vagy tán csak abból a tapasztalatból indul ki, hogy

könyvek nagy része ugyanis hű tükrét szolgáltatja az ő életviszonyaiknak s élesen bizonyítja azoknak sanyaru voltát, egyuttal fennhangon kiáltva a szinte elmaradhatlan segítségért. Ezuttal a Vasvármegyei három m. kir. járási erdőgondnokság alá rendelt altisztek jegyzőkönyvét közöljük az alábbiakban:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Szombathelyen, 1905. évi augusztus hó 13-án a szentmártoni vendéglő helyiségében tartott erdő-őri értekezleten.

Tárgy:

Vasvármegyében a szombathelyi, körmendi és szentgothárdi m. kir. járási erdőgondnokságok területén járási kezelésben levő erdőknél alkalmazott erdőőrök államosítása és anyagi helyzetük javítása céljából megindított országos mozgalomhoz való csatlakozás megvitatása.

Jelen vannak az alulírottak.

A megjelent erdőőröket Nardai József erdőőr felkéri, hogy testületileg vonuljanak a m. kir. állami erdőhivatal főnöke elé s kérjék őt fel az értekezleten való elnöklésre. A hivatalfőnök ur a neki felajánlott elnöki tisztelet nem fogadta el ugyan, de megígérte, hogy a hozzá intézendő esetleges kérdésekre készségesen megadja a felvilágosító választ. Ezen szivességeért köszönetet mondva, az egybegyűlték visszatértek a tanácskozás színhelyére s itt az értekezlet elnökévé Holzbauer Mihály püspökségi erdőőrt, alelnökké Fischl Péter járási erdőőrt és jegyződé Nardai József járási erdőőrt egyhangulag megválasztották.

Az elnök — miután a megjelenteket melegen üdvözölte — az ülést megnyitván, az értekezlet célját és a mozgalom szükségességét a következőkben ismertette:

A szombathelyi, körmendi és szentgothárdi m. kir. járási erdőgondnokságok kezeléséhez 27705·1 kat. hold erdő tartozik, mely erdők 374 község területén fekszenek és 490 birtokos tulajdonát képezik. Ezen erdők ör-

zése körül erdőőrök és erdőszolgák buzgólkodnak s beosztásuk a következő: a szentgothárdi erdőgondnokság alá 3 erdőőr tartozik, egyenkint 600 korona évi bérrel, 200 korona utiátalánnyal és 80 korona lakbérrel. Erdőterület 6582 kat. hold 138 község területén, 202 birtokos tulajdonában. A körmendi járási erdőgondnokságnál ugyancsak 3 erdőőr van, 600 korona évi bérrel és 80—80 korona uti- és lakbérátalánnyal. Erdőterületük 6627·4 kat. hold 90 község határán, 103 birtokos tulajdonában. A szombathelyi járási erdőgondnokságnál van 3 erdőőr és 2 járási erdőszolga. Az erdőőrök évi bére 600 korona, uti- és lakbérátalányuk 80—80 korona, az erdőszolgáké 440 és 320 korona. Az erdőterület 8276·7 kat. hold 131 község területén s 163 birtokos tulajdonában. Ezek szerint a járási erdőőrök őrzése alá tartozik 21486·1 kat. hold erdőterület 357 község határán s 488 birtokos tulajdonában.

A szombathelyi járási erdőgondnokságnak van alárendelve a püspöki egy erdőőr is, kinek javadalmazása gabona-, föld-, fa- és egyéb illetményen van összekötve. Őrzése alá tartozik a jaáki apátsági erdőterület. Ugyancsak ilyen javadalmazásban részesül a Hermán báró és Szombathely város egy-egy erdőőre. Ezek erdőterülete 1723·9 és 4495·1 kat. hold.

A többi városi és uradalmi erdőbirtokoknál alkalmazott erdőőrök eddig az ismételt felhívás dacára sem csatlakoztak a mozgalomhoz. Az itt felsoroltaknál az őrzés alá tartozó erdők átlagos területe 1654 kat. hold 34—40 község határán, egymástól 5—8 óra járásnyi kiterjedésben.

Az elnök ezután ismerteti a járási erdőőrök sanyaru helyzetét s azt a következő számadatokkal bizonyítja:

A 600 korona évi bér alapul vétele mellett esik naponta 1 kor. 81 fillér, ez lenne tehát a mindennapi megélhetésre jutó összeg. Igen ám, de ebből előbb pó-

ott máskor se kereskedett hiába. Ritkán állnak a sovány, vékonyszáru alacsony bokrok, de annál sűrűbben bujában lepte el a sok pörje, tarack s a már érett vadmohar. A hanyag gazda nem sok hasznát látja ennek a földjének, a melytől a trágyát is megvonta s a kapát is sajnálta; de annál nagyobb a hasznuk belőle a vadaknak s a vadászoknak. Kitünő bujóhelyek, nagyszerű őszi csemegék és pompás lövések kínálóznak itt mindenütt.

A kukoricás szélén megáll a kutya és bevárja gazdáját; pedig orrcimpáinak játéka elárulja, hogy már szimatot kapott. S csakugyan: alig haladunk egy dobányira abban a nagy gazban. Hektornak egyszerre megkomolyodott a modora s egészen más lett az alakja. Mert ime, egészen kinyult testtel előrehajtott fejjel, kiért lépekkel, mereven néző szemekkel már huz, még pedig gyors, mindig gyorsabb tempóban a megtalált vad után. Ebből látom meg én is, a mit a kutya már a legelső szimatból tudott, hogy nem nyul s nem is más vad, hanem futó fogolycsapat van előttünk. Oly gyorsan futnak, oly sietve huz utánuk a kutya, hogy

alig birom követni; s még a kukoricaföld közepét is alig értük el, a mikor ez a megvadult csapat a felső végén már szárnyaira kelt s el is huzott láthatatlan távolságra. Én láttam őket felrepülni, de a kutya csak a robajukat hallotta s mégis rögtön megállt és visszanezett reám. Megértettem tekintetéből kisugárzó néma szavait is. Azt mondta: Látod gazdám, ezekkel már nem érdemes vesződnünk. Nyulat keressünk most már, hadd szóljon az a puska!

Hanem azért végigmegyünk ezen a kukoricaföldön, ha már benne vagyunk. Lehet nyul ebben is. S a felső végén egyszer csak huz és áll is a kutya. A szemeinek iránya elárulja, hogy alig pár lépésnyire fekszik előtte a vad; de állásának a módja azt is nyilvánvalóvá teszi, hogy ez se nyul, hanem — fűrj.

Ezek pedig már elköltöztek tőlünk s eddig már elérték azt a nagy tengert is, a melyen át kell vándorolniok s a melynek hullámaiban oly sokan lelik sirjukat. De ilyenkor még mindig akadnak késedelmeskedők, megkésettek, elmaradottak. Olyanok többnyire, a melyeknek valami bajuk esett a szárnyukon; de leg-

tolni kell a lakbért legalább 20 koronával s a tüzfára is kell vagy 80 korona, melyek leütése után maradna az 500 koronából egy napra 1 kor. 44 fillér. Ebből kellene tehát nem csak családotól megélni, hanem még beszerezni a szükséges ruházatot, neveltetni a gyermekeket, fizetni az orvost, patikát stb. Az erdőszolgáknál pedig esik egy napra 1 kor. 02, illetve 83:4 fillér. Az uradalmi kartársak javadalmazása ennél semmivel sem jobb.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen javadalmazásból való megélhetés szinte lehetetlen s ezért elnök felhívja nem csak az egybegyűlt, hanem az értekezlettől elmaradt kartársakat is, hogy a megindított országos mozgalomhoz csatlakozzanak.

Az értekezleten megjelentek erre egyhangulag kijelentik, hogy a mozgalomhoz csatlakoznak s annak költségeihez fejenként 80 fillérrel hozzájárulnak. Együtt felkérlik az elnököt, hogy ezt a jegyzőkönyvet és a begyűlt 11 kor. 20 fillért juttassa el a mozgalom megindítója: Sticz László veszprémi járási erdőőrhez, annak idején a küldöttséghez csatlakozzék s őket képviselje.

Holzbauer Mihály elnök megköszönve a beléje helyezett bizalmat, a megbízatást elfogadja s több megvitatni való nem lévén, az értekezletet a jegyzőkönyv jóváhagyása és aláírása után berekeszti.

Kelt mint fent.

Holzbauer Mihály s. k. püspökségi erdőőr, elnök. Fischl Péter s. k. járási erdőőr, alelnök. Nardai József s. k. járási erdőőr, jegyző. Fébert Vince s. k., Fartek Ferenc s. k., Láng Pál s. k., Major József s. k., Grastyán Gábor s. k., Leszkay József s. k., Gaál György s. k. kerületi-, Piros Gábor s. k. járási-, Biczó Lajos s. k. városi erdőőrök. Avár István s. k., Semolys J. s. k. járási erdőszolgák. Szabó György s. k. urad. erdőőr.

inkább olyan szerető, önfeláldozó szülők a családjukkal, a kiknek későn született gyermekei még nem erősödtek meg eléggé arra a hosszú-hosszu nagy vándoratra, s így ők se mehettek el az együtt utazó nagy karavánokkal. Pedig ezeknek, szegényeknek, talán mindig haszon-talan az önfeláldozásuk, mert időben is megkésve s számbeli erőben is elszigetelve, soha se juthatnak el igazi téli szállásukra, hanem a legjobb esetben is csak valamely más közelebbi helyekig érhetnek el, a hol a legtöbb esetben el is vesztik megmenteni kívánt életüket. Akárhány pedig egészen itt szorul minálunk, a hol legelőbb végzi is be pályafutását.

Igen, egy egész fűrcsalád — a két öreg és négy-öt még mindig fejletlen csibe — volt ott abban a gaz-erdőben oly szorosan összebujva, hogy nagynehezen lehetett őket belőle kirebbenteni. Nem lőttem. Nem vitt rá az emberi érzés, hogy ezt a szerető családot én bontsam meg, akkor, a mikor nap nap-után közelebb érzik magukat annyira sóvárgott vándorutjukhoz . . .

(Folytatása következik.)

Hol szerezzük be magvainkat?

Az őszi magvetés idejének közeledtével gyakran okoz gondot az a kérdés, hogy hol szerezzük be a szükséges magot. Erre nézve nálunk is többen kértek tanácsot s ezeknek — mellőzve minden külön értesítést — itt ajánljuk, hogy szükségleteiknek fedezésénél bizalommal forduljanak Stainer Gyula magpergető gyártelepéhez (Körmen d, Vas megye), mert tudtunkkal ez most hazánk legmegbízhatóbb magszállítója.

A nevezett gyártelep cégvezetőjétől az ideai magtermésre vonatkozólag az alábbi jelentést olvassuk a Magyar Erdész f. hó 15-iki számában:

Fenyőneműek:

Erdeifenyő, mely itteni gyáramnak és magkereskedésnek legfőbb terméke, az idén meglehetősen jó termést adott. Magja és csiraképessége kitűnő.

Feketefenyő az idén Ausztriában sok év után elég bő termést adott, remélhetőleg e mag nem ára tetemesen olcsóbb lesz.

A jegenyefenyő termése kielégítő, a mag csiraképessége is jó.

Lucfenyő hazánk délkeleti, de különösen északi részén igen bő termést adott és azt lehet remélni, hogy az árak tetemesen lejjebb fognak szállani.

Simafenyő a körmen di várkertben és a termelési helyeken közepes termést adott, annak magja, valamint csiraképessége kifogástalan.

Vörösfenyő Tirolban közepes bő termést adott, a mag minősége kitűnő.

Az exotikus fenyőmagvak szintén kielégítő termé-süek.

Lomblevelű fák:

Tölgymakkban az idén igen gyenge a termés és csak Szlavóniában mutatkozik némi termés; ajánlatos tehát úgy az őszi, mint a tavaszi szükségletéről idejekorán gondoskodni; bérelt erdeim elsőrendű makkot adnak.

Vadgesztenye az idén kielégítő mennyiségben termett.

Akác és Gleditschia magtermése közepes és az előrelátható szükséglet fedezhető lesz.

Hársfák az idén elég bő termést adtak.

Bükk-makk szintén bőven termett az idén.

Gyertyán-magból szintén bő termés van kilátásban.

Korai juhar, fűrtös juhar, mezei és szárnyas juhar kielégítő termést adtak, sem ezekben, sem hamvas és mezgés égerben a hiány nem lesz érezhető, valamint a kőrismagból sem.

Nyirfa-mag is meglehetősen bőven termett és a szükségletet fedezni fogja.

A gyümölcsmagvak közepes mennyiségben termettek.

Körmen d, 1905. szeptember hó 5.

Kitűnő tisztelettel vagyok igen tisztelt Szerkesztő ur kész szolgája: Sándor Imre, a Stainer Gyula cs. és kir. udvari szállító körmen di magyar magpergető gyári telepének cégvezetője.

A NAGYVILÁGBÓL.

A folyó hó 15-én megnyílt országgyűlés vajmi hamar véget ért, mert alig volt egyéb tárgya, mint az, hogy a kormányelnök bejelentette az egész miniszterium lemondását és azt, hogy Ő felsége a király a lemondást elfogadta, egyuttal azonban megbizta a leköszönt minisztereket az ügymenetnek tovább való vezetésével. Nyomban ezután báró Fejérváry Géza átadta az országgyűlés elnökének a legfelsőbb kéziratot, melylyel Ő felsége a király a képviselőház üléseit jövő hó 10-ig elnapolja. Ez ellen a koalíciós pártok nevében tiltakozott, azt állítván, hogy az országgyűlésnek törvényen kívüli állapotban való feloszlata törvényellenes. A szocialistáknak előre hirdetett tüntetése elmaradt s csak annyiban nyilvánult, hogy az általános titkos szavazatijog érdekében félmillió aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be az országgyűlés elnökéhez. A Zeisig-féle röpirat dolgában a vizsgálat úgy Budapesten, mint Berlinben tovább folyik s máris sok botrányos dolgot hozott napvilágra. Az egész ügy lefolyását majd csak akkor fogjuk ismerettni, ha majd a vizsgálat teljes fényt derít reá.

A svéd-norvég testvérállamok kiélesedett konfliktusa úgy látszik mégis csak békés megoldást fog nyerni, a mi mindkét ország vezető emberei mérsékelt gondolkodásmódjának köszönhető.

Az orosz-japán békekötésbe az utóbbiak még mindig nehezen törődnek bele, a lázongások azonban már csillapulófélben vannak. Az oroszországi lázongás is mind kisebb területre szorítkozik s úgy látszik, hogy ott is mihamar élvezni fogják a béke áldásait.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Október havi erdészeti teendők.

Erdőtenyésztés. Erdei magvak. A mult hónapról folytatólag a fekvés szerint érnek még: a jegenyefenyő, a cirbolyafenyő, a tiszafa, a vadalma, a kocsányos és kocsánytalan tölgy, a juharok, a vadgesztenye, az éger és mogyoró fajok. A hónap elejével kezd érni: a lucfenyő (*Abies excelsa*), a vörös fenyő (*Larix europaea*), az erdei fenyő (*Pinus sylvestris*), a fekete fenyő (*Pinus austriaca*), a bércei fenyő (*P. montana*), a sima fenyő (*P. strobus*), a közönséges boróka (*Juniperus communis*), a bükk (*Fagus sylvatica*), a gyertyán (*Carpinus betulus*), az ákác (*Robinia pseudoacacia*), a szelid gesztenye (*Castanea vesca*), a nyugati polgárfa (*Platanus occidentalis*), a körte (*Pyrus communis*) és a mogyorós hólyagfa (*Staphylea pinnata*). Gyűjtsünk: kocsányos és kocsánytalan tölgy- és bükkmakkot, gyertyán-, juhar- és hársfamagvakat, hamvas éger tobozkákat, cirbolya-

és jegenyefenyőtobozokat. Szellőztessük a gyűjtött magvakat. Nyílt területeken előkészítjük a talajt a vetések számára. Vetjük; a tölgymakk- és juharmagot, védettebb helyeken a bükkmakkot és a jegenyefenyőmagot. Lombhullatás után ültetjük a csemetéket, különösen az oly helyeken, melyek kora tavasszal nehezebben hozzáférhetők.

Erdőhasználat. Befejezzük a vető- és világos vágásokban kiszedendő fák kijelölését. Sikági és dombvidéki erdőben a lombhullás után megkezdjük a téli vágásokat. A sarjerdőkben megkezdjük a tarvágást, a közép erdőben az alfa kiszedését. Befejezzük az usztatást és fuvarozást. Értékesítjük a bükk- és makklegelőt. Felosztjuk és bérbeadjuk a köztes használatra szánt vágásterületeket.

Erdővédelem. Mint az előbbi hónapban, irtjuk a *Trachea piniperdát*, a *Lophyrus pini*-t és a *Lyda pratensis*-t. Öljük a bükkfapille, (*Dasychyra pudibunda*) fák-ról lehulló hernyóit. A fenyődarázs (*Lophyrus pini*) leszálló és begubózó álhernyói pusztítására behajtjuk a disznókat. A vetésekben és csemetekertekben pusztítjuk az egereket. Ügyelünk a fa- és az alomtolvajokra. Ellenőrizzük az igazolványos galy- és rőzsefaszedőket.

A talaj munkálásának hatása az erdei facsemetékre.

A talaj szellőztetésének és megmunkálásának az erdő telepítésénél is nagy jelentősége van és erre nagyon jellemző példát említ Böde thiemendorfi erdész s azt egy kopár terület befásításánál tapasztalta. Ez a terület 1902 évben fenyőfa-csemetékkel lett beültetve és az ültetést megelőző év őszén a beültetendő terület mélyen megszántatott, a következő év tavaszán pedig hozzá csatolták ehhez a területhez a közel fekvő rét egy kis részét is, mert ezzel az ujonnan telepített erdő szabályosabb alakot nyert. Ezt a rétterületet nem szántották fel, hanem csak gödröket ástak a kiültetendő fák részére és úgy végezték az erdőtelepítést.

A talaj eme különböző megmunkálásának hatása a kiültetett fenyőfákra már a második évben is feltűnően mutatkozott, mert a szántatlan területen a fenyőfák szemmel láthatóan gyengébbek voltak és most már a szántott talajban 60—100 centimeter magasak és szép sötétzöld színük van.

Nyilvánvaló ebből, hogy a talaj lazítása és ez által annak szellőztetése nagy befolyással van az abba ültetett növényzet fejlődésére s ez bőven megtéríti a lazítási munka költségeit.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A vidravadászat.** A hálnak alig van nagyobb ellensége a vidránál, a mi már abból is kitűnik, hogy egy vidra naponkénti ételmére legalább egy kiló hal szükséges, de a nagy példányok jóval többet is megessznek. Egyetlen vidra egy éven át 4—500 kiló halat

elpusztít. Ezért aztán nem csoda, ha szorgalmasan üldözik a kártékony állatot. Csakhogy a vadászata igen nehéz, mert a vidra szerfelett óvatos és ravasz. Leginkább az általánosan ismert csapóvassal — vastörrel — szokták fogni, de bármikép elrejtsek is ezt a vízparton, a vidra mégis legtöbbször észreveszi s nem megy bele. A vidra fegyverrel való vadászatának csak egy módja van; az esteli, helyesebben éjjeli les, a mely rendkívüli türelmet kíván és mégis sokszor a legtürelmesebb lesvadász sem képes e rendkívül vigyázatos halrablóval szemben sikerhez jutni. Megnehezíti a vidra lesvadászatát már az a körülmény is, hogy a folytonos üldözés és az őszállapot napról-napra való tünedezésével a vidra hajdani nagy száma is folyton apadóban van. Hajdan a felső Tiszának egykori dugványai és nádasai Rakamostól fel egész Kisvárdáig, a Bodrogtörvény és a Szamosköz fel az ecsedi lápig, megannyi fészkei voltak a vidrának. Majd minden rétközi faluban volt még az 50-es években egy-két ember, a ki vidrafogásokkal foglalkozott s egyik-másik télen át 10—20 vidrát is fogott s a vidra bőrének darabját 5—6 forintjával adta el. A szabolcsmegyei besztenci lápon Vay Ábrahám gróf egy ízben néhány óra alatt 20 vidrát fogatott el és lövetett le. A rétközi vidrafogók egészen eredeti, ma már alig ismert és gyakorolt módon „fogták” a vidrát s e célra nem löfegyvert, hanem hosszunyelű lápmetszőt használtak, a mellyel egyszerűen fejbekólintották a lékjében a lélekzés végett fölbukkanó négy lábú rablót. A vidrának ugyanis az a szokása van, hogy vízfagyasztó télen tartózkodási területének több helyén kör alakú halászóléket nyál magának a jégbe, a melyeket befagyni nem enged s a befagyástól naponta többszöri fölverés által óv meg. Tehát a vidrának erre a szokására alapították a vidrafogók biztos „fogási” módszerüket, segítő társakul betanított kutyákat is használván, a melyek közreműködésével a vidrát a havon és ha a triss nyomok nyílt lékhez vezettek s ennek alapján a vidra jelenléte nyilvánvalóvá lett, vette kezdetét a tulajdonképpeni hajsza: a fogás. Mindenekelőtt minden nyílt léknél egy lápfogóval felfegyverkezett ember foglalt állást, azután pedig a kutyákkal néhány ember a közeli vagy a környező sűrűsökhöz ment, a mely néven a rétköziek a nád, sás, gyékény, káka, vízi-tök, sulyom s más mindennemű vízi növények elkorhadott gyökerei és száraiból századokon át alakult csörmelékert értették. Ezen száz meg ezer gyökérnek össze-vissza szőtt hálójában volt ugyanis a vidra tanyája, melyből valóságos alagutak vezettek halászó helyeire, úgy, hogy az alagutból egyenesen a vízbe s onnan ismét észrevétlenül vackába mehetett. — A hajtóknak az volt a céljuk, hogy a vidrát vackából kizavarva, járásain át a vízbe kényszerítsék, minek céljából a bokrok tövét, az odvas fák alját stb. fejsze fókával megkopogtatják, míg az ebek a jég fölött szimatolva, fülelve jelezték a megriadt vidra haladási irányát, egyet-egyet vakkantva s mérgesen a jéghez vagy gázhoz kapva, ha a bujdosó halzsiványt közelükben érezték. Így folyt a hajsza mindaddig, míg a vízbe menekült fáradt vidra végre valamelyik léken a fejét fel nem

ütötte lélegzetvétel végett, a midőn is aztán a jól irányzott fejbekoppantást ritkán kerülte el.

Tisztelt olvasóinkhoz.

Lapunk mai számával annak IX-ik évfolyama befejezést nyerne ugyan, miután azonban — mint azt már mult számunkban is megírtuk — az új évfolyamot a jövő év elejével szándékozunk megnyitni, a mostanit még az év végeig folytatni fogjuk. Ez alkalommal ismételve kérjük mindazon tisztelt olvasóinkat, kik azt még eddig nem tették, hogy az előfizetést lehetőleg az év végeig rendezni sziveskedjenek. Azok részére, kiknek előfizetése a folyó hó végével lejár vagy már előbb lejárt, mai számunkhoz előnyomott utalványlapokat csatolunk s kérjük őket, hogy úgy netáni hátralékukat, valamint az új évnegyedre szóló előfizetést jövő hó közepéig okvetlenül beküldeni sziveskedjenek.

NAPI HIREK.

— **Nagy erdőégések.** Az elmúlt hetek nagy hősege felidézte az erdők rémét s a tűz számos helyen óriás pusztítást okozott. Így a háromszéki Zágony község erdejéből elégett 1200 hold s két héten át állt lángban Kovászna község fenyvese és a Zabola község Jakab és Zernye nevű erdős havasai. Legújabbban pedig Temesvárról érkezett a riasztó hír, hogy a herkulesfürdői kincstári erdők égnék s a temesvári hadtestparancsnokság az oltásban való segédkezésre a temesvári 39-ik ezred négyszáz emberét és az aradi 33-ik ezred két századát rendelte ki.

— **Stainer Gyula** ur körmendi magpergető gyára arról értesíti lapunk tisztelt olvasóit, hogy tekintettel az idei makktermés silány voltára, árjegyzékét a folyó év őszén nem fog kibocsátani, hanem az arra vonatkozó kérdezősködésekre a legnagyobb készséggel szolgál válaszzal.

— **Meggyilkolt kerülő.** Felső-Esztergály, nógrád-megyei községben, a nyáron eltűnt Mózer Ferenc 72 éves kerülő, akit mindenki józán munkás embernek ismert. Pár hétre rá gróf Károlyi vadaskertjében az állatok egy holttestet kapartak ki, az öreg kerülő hullája volt. A vizsgálat kiderítette, hogy Mócz János földmives gazda a gyilkos. A kerülő lesarlózt a mesgyén a füvet, ami annyira dühbe hozta Móczot, hogy az öreg embert agyonverte, s éjnek idején öt óra hosszat cipelte hátán holttestét s a vadaskertben elásta. A balassagyarmati esküdtbíróság a vádlottat szándékos emberölés büntette miatt öt évi fegyházra ítélte.

— **A becsületesség jutalma.** Tavaly szeptemberben történt, hogy a Royal-szálló egyik szobájában két ezerkoronás bankót talált takarítás közben Schöck Anna szobaleány. A pénzt átadta a szálló igazgatóságának, amely viszont a rendőrségnek tett jelentést a dologról. A rendőrség és a szálló igazgatósága kutatta a pénz gazdáját, de nem jelentkezett senki. A törvényesen megszabott egy év és egy nap elteltével, ma a rendőrségen a kétezer koronát átadták a megtalálójának, Schöck Annának. A szobaleány megosztotta a pénzt két társával, Bórcza Anna és Stassel Franciska takarítónőikkel, a kik szintén ott voltak a szobában, a mikor Schöck Franciska a pénzt megtalálta.

— **Egy csendőr hőstette.** Eperjesi tudósítónk írja: A minap tűz ütött ki Siba, sárosvármegyei községben, az egész falut végső pusztulással fenyegette. Éppen akkor arra ment a bármai vonat, melyen Pekk Ferenc csendőrőrsparancsnok is utazott. Pekk a tűz láttára a robogó vonatról leugrott, a faluba sietett; megtette a szükséges intézkedéseket, úgy, hogy sikerült a tüzet eloltani. A járási főszolgabíró intézkedett, hogy a különben is közkedvelt őrsparancsnok kitüntetésben részesüljön.

— **Zendülés egy csajkás községben.** Csurog bácsmegyei községben, mint onnan jelentik, a réti földek bérbeadása miatt veszedelmes zendülés volt tegnapelőtt, a melynek husz sebesültje van. A csajkás kerület a határőri szolgálatokért negyvenkétezer hold rétét kapott. Ez a hatalmas terület óriás vagyont képvisel, a mióta ármentesítve lett. Azóta folyton foglalkoztatja a csajkás községeket az a kérdés, vajjon az egyes községeket, mint erkölcsi testületeket illeti-e a vagyon, vagy pedig az ott lakó birtokos polgárokat. Az ebből keletkezett pör a legfelsőbb fórumokat is megjárta már, a nélkül, hogy döntés történt volna. A köznép már türelmetlen s jogokat formál a földhöz, mint sajátját tekinti, s nem akarja megengedni, hogy a községek hasznosítsák. E miatt volt aztán tegnapelőtt a lázongás. A réti földeket parcellázni és bérbeadni akarta a község és hogy ezt a nép megakadályozza, ezernyi tömegben vonult a helyszínére, hol ellenséges, fenyegető kedvben várta a hatósági embereket. Az elüljáróság a főszolgabírótól kért karhatalmi segítséget, mire a főszolgabíró helyettese, Horváth szolgabíró 36 csendőrt, továbbá a járási rendőrségből Mikovitz rendőrfelügyelő vezetése alatt 30 rendőrt küldött a helyszínére. Az óriás néptömeg azonban ellenszegült, s megakadályozta a parcellázást. A ki-rendelt csendőrség a támadó tömeggel szemben fegyverét használta, minek következtében husz ember megsérült, köztük öten oly súlyosan, hogy életbenmaradásukhoz nincs remény. A tömeg azután szétfutott, mire a csendőrség az izgatók közül ötven embert letartóztattott. A parcellázást egyelőre megszüntették.

— **A szerelmesek kutja.** Pécsről jelentik, hogy Bába községben rémes szerelmi dráma történt, melynek három halottja van. A falu egyik szép leányaért, Gerő Rózáért két legény versengett, Magyar József és Pál

János. A leány Magyar szerette s ezért Pál János bosszút esküdött. Megleste Magyar, mikor az a falu végén találkára várta a leányt s ott rátámadt. Erős küzdelem fejlődött ki a két vetélytárs között, kik pusztá kézzel fojtogatták egymást. A közelben egy mély kut van, Pál ehez vonszolta áldozatát s a kut kávjára szorítva, ott fojtogatta. Ebben a válságos pillanatban érkezett meg Gerő Róza, a ki kedvese segítségére sietett. Pál most ő rá támadt, eleresztette a már ugyis alélt Magyar Józsefet, ki erre belefordult a kutba. A leány ezt látva, utána ugrott s mindkettő ott veszett. Pál János elme-nekült, de mikor másnap a két szerelmes holttestét kifogták, alig egy óra múlva Pál János is belevetette magát a kutba. Mire segítségére mentek, már ő is halott volt. A szerelmi dráma áldozatait nagy részvét mellett egyszerre temették el.

— **Gyilkos pénzügyőr.** Szombathelyről jelentik! Kőhida községben Vörös Kálmán pénzügyőr szolgálati fegyverével mellbe lőtte Vijetz Kálmán korcsmárost. A pénzügyőr állítólag a korcsmában összeszólalkozott Vijetzcel, a ki őt kiutasította helyiségéből és e miatt a haragra gerjedt pénzügyőr agyonlőtte a korcsmárost. A vizsgálatot megindították.

Szerkesztői üzenetek.

Viertl József urnak, *Kisbár.* A beküldött közlemény anyyira érdekes, hogy annak legközelebb helyet adunk lapunkban. — **Németh Sámuel** urnak, *Beszterce.* Azokból a lapokból, melyekben a kérdéses tárca több folytatásban megjelent, csak a saját könyvtáram részére fentartott egy példánnyal rendelkezem s így kívánságodnak legnagyobb sajnálatomra nem tehetek eleget. Miután azonban már többen kifejezték azt az óhajtasukat, hogy mulattató tárcacikkeimet egy füzetben adjam ki, valószínű, hogy ezt az óhajtasukat legközelebb teljesíteni fogom s akkor abban benne lesz budapesti élményeink leírása is.

A kiadóhivatal postája.

Viertl József urnak, *Kisbár.* A hiányzó két számot újból postára tettük. — **Pelenczei József** urnak, *Csehi.* A 3 K 34 fill. előfizetést köszönettel nyugtázzuk. — **Szücs Miklós** urnak, *Izacsol.* 2 korona előfizetés beérkezett. — **Botos Mihály** urnak, *Malomviz.* Igen, az év végéig. — **Vaszek András** urnak, *Dob-sina.* A lapot mindig megjelenése napján, vasárnap reggel tesszük postára s annak, hogy csak kedden kapja, a köztünk levő nagy távolság az oka. — **Bombola Pál** urnak, *B.-Monostor-szeg.* A beküldött 4 koronával jövő év február hó végéig van előfizetve. — **Hegedüs Mihály** urnak, *Vinda.* A nehéz időket mi is tudjuk méltányolni, mert bizony magunk is szenvedünk miattuk, de talán majd csak jobb napok is viradnak mindnyájunkra. — **Murgu Pál** urnak, *Szvinica.* A 2 korona előfizetést köszönettel vettük. — **Ördög Ferenc** urnak, *Zimbró.* Előbbi üzenet Önnek is szól. — **Pap Péter** urnak, *Verbóka-pusztá.* Nem kételkedünk állítása valóságában s így a lejáratot megfelelően kiigazítottuk. Lapunk újév után is biztosan meg fog jelenni, mert nem hisszük, hogy hiveink bukni engedjék. — **Fodor István** urnak, *Hadad.* Öröndetesen lepett meg buzgólkodásának új sikere. Új hívünket nyilvántartásba vettük s a két legutolsó számot címére azonnal elküldtük. — **Piros Sándor** urnak, *Suur.* A küldemény beérkezett s a címet megfelelően kiigazítottuk.

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” gyorssajtóján.

ERDÉSZETI UJSÁG

SAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

Pénzküldemények a „SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra, kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlköázásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér- — sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. szeptember 24.

52. szám.

TARTALOM:

1. Vezércikk: Az alsó erdészeti szakoktatás. — 2. Járásiak mozgalma. — 3. Tárca: A nyulak viszontagságai. — 4. Hol szerezzük be magvainkat? — 5. A nagyvilágból. — 6. Hasznos tudnivalók. — 7. Különfélék. — 8. Napi hírek. — 9. Szerkesztői üzenetek. — 10. A kiadóhivatal postája. — 11. Hirdetések és pályázatok.

BLUM és TÁRSA

Elsőrangú egyenruházati intézet

BUDAPEST IV., Kossuth Lajos-utca 14—16. sz.

Mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású *****

erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megalégedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ő cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földmívelésügyi Miniszterium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Abauj-Torna vármegye közig. erdőrendészeti bizottságától.
Sz. 1115—905. E. B.

Pályázati hirdetemény,

II-od osztályu járási erdőőri állásra.

Székhely: Szepsi. Javadalmazás: 800 korona és a megítélt erdei kihágásokból $\frac{1}{3}$ -ad rész jutalék.

Pályázati határidő augusztus 31-ike.

Kelt Abauj-Torna vármegye közig. erdőrendészeti bizottságának Kassán, 1905. évi július hó 15-én tartott üléséből.

Eckert s. k., h. elnök.

Szám: 1876.

Pályázati hirdetemény.

Hunyadvármegye tekintetes közig. erd. bizottságának 2234—905. számú határozata alapján a nagybári kerületi

erdőőri állásra

600 korona évi fizetéssel ezennel pályázatot hirdetek. Pályázhatnak 24 évet betöltött és 40 évesnél nem idősebb okleveles erdőőrök.

A folyamodók kérései sajátkezüleg irandók és 1905. augusztus hó 30-ig az alanti hivatalhoz adandók be.

A kérvényhez csatolandó: 1. erdőőri oklevél, 2. keresztlel, 3. orvosi bizonyítvány, 4. szolgálati bizonyítvány, 5. erkölcsi bizonyítvány.

A magyar nyelvnek szóban és írásban való bírása elengedhetetlen kellék, a román nyelv tudása pedig előnyt biztosít a pályázónak, ezért a folyamodó kérvényében ezen képességét felsorolni köteles.

A mennyiben okleveles egyén nem pályázik, jó minősítéssel bíró kiszolgált katonaaaltisztek és csendőrök kérvénye is figyelembe lesz véve.

Déva, 1905. augusztus 2-án.

M. kir. állami erdőhivatal.

Parragh Béla,
m. kir. erdőmester.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvény-Társaság

Szászváros
Klasm-u. 1.

KÖNYVNYOMDAI
SZAKÜZLET

A JÁNLIJA AZ ŐSZI IDÉNYRE DÚSAN
FELSZERELT PAPIR-RAKTÁRÁT U. M.:
ELJEGYZÉSI- ÉS
ESKÜVŐI-KÁRTYÁIT.
MINDENMÉ
NYOMTATVÁNYAIT.
DISZES KIÁLLÍTÁS
MEGHÍVOIT,
GYÁSZLAPJAIT ÉS
FALRAGASZAIT STB.
Sürgőnycim: **Könyvnyomdaész.**

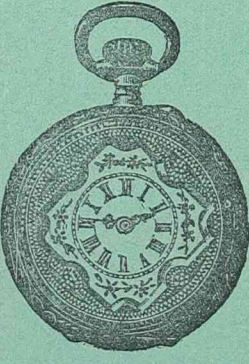
A
„SZÁSZVÁROS“
politikai
és vegyes tartalmu
hetilap
kiadóhivatala.

Erdőőrök és vadászok részére
legjobb **vadász-fegyvereket** jutányos árban
szállit

Lakatos Károly,
Budapest II., Csalogány-u. 26.

Á r a k: 60, 76, 80 és 96 kor.
Gavallér-puskák: 104, 110 és 130 kor.

A fegyverek mind be vannak löve
s csak a teljesen megfelelők kerülnek eladásra.

Kérjen képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

ERŐS GYULA

Nagyszeben, Disznódi-utca 3. szám.

Mindennemű
órák, ékszerek, arany- és ezüstáruszerek,
ezüstéveszközök, asztalfeltétek, templomi
kellékek, Erdélyország legnagyobb raktára.
Látszerészi cikkek nagyraktára.

SZÉTKÜLDÉS CSAKIS UTÁNVÉTEL MELLETT

Mindenféle vésések legjutányosabban számítatnak.

Olesó és szabott árak, jó és pontos kiszolgálás.

Régi vagy törött ezüst- és aranyeműeket, régi ezüst- és
arany-pénzeműeket, drágaköveket, keleti gyöngyöket a
legmagasabb napi árban beváltom vagy fizetesképpen
elfogadom.

3061 E. sz.

Valódi ezüst remontoir
női óra, belső porvédő
fedéllel, tiszta, diszes vé-
settél, 9 kor. 50 fillér.

Számítan

a m. kir. erdőőri szakiskolák, az
erdőőri szakvizsgára magán uton
készülők és erdőaltisztek részére.

Irta: **Béky Albert,**
m. kir. erdész,
a százszebesi m. kir. erdőrendezőség vezetője.

Kapható: Az Országos Erdészeti
Egyesületnél (Budapest V., Alkot-
mány-utca 6.)

Ára: 2-40 K, bérmentve 2-60 K.

ÉVKÖNYV

AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI ALTISZTI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE AZ 1905-ik ÉVRE

immár **megjelent** a következő tartalommal: így vaskos kötetet képez. Az Évkönyvbe

1. Előszó.
2. Erdészeti havi teendők.
3. Vadászati havi teendők.
4. Kivonat az erdőtörvényből.
5. Az erdőmunkásokról szóló törvény.
6. Ministeri rendelet az erdőőri szakiskolákról.
7. „ „ „ „ szakvizsgákról.
8. „ „ a vadőri „
9. „ „ „ hatósági esküről.
10. Vadászati törvény.
11. Fegyveradó-törvény.
12. Kivonat a szolgálati szabályokból. (A fegyelmi vétségekre vonatkozó rész).
13. Fegyelmi szabályok.
14. Fegyverviselés és használat.
15. Utasítás a karabély-töltények használatához.
16. Kincstáriak egyenruha szabályzata.
17. Kivonat a nyugdíj-törvényből.
18. Állandó munkások és napibéresek nyugalombérezése.
19. Kincstáriak legeltetési jogosultsága.
20. Magvak eltartása.
21. Erdei vetőmagvak és tölgymakk kedvezményes vasuti szállítása.
22. Csemeték csomagolása.
23. Csemeték kedvezményes vasuti szállítása.
24. Felesketett erdőőrök adómentes fegyverei.
25. Utadó alóli mentesség.
26. Duvadak mérgezése.
27. Kitömésre szánt állatok kezelése.
28. Erdészeti és vadászati altisztek cimtára.
29. Tárgymutató.

Ezzel a dus tartalommal az Évkönyv terjedelme meghaladja a 200 nyolcadrét oldalt s

foglalt dolgok mind olyanok, melyekre az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnek terhes és felelősségteljes szolgálatának teljesítése közben lépten-nyomon szüksége van s így az Évkönyvnek egy erdészeti és vadászati altiszt asztaláról sem szabadna hiányoznia.

Hasonló gazdag és hasznos tartalommal fog megjelenni az

„ÉVKÖNYV“ 1906. évre szóló II-ik évfolyama

is, mely már munkába van véve, azzal a kibővitéssel, hogy nem csak az 1906. évre szóló teljes naptárt fogjuk ahhoz csatolni, hanem belevesszük még a legszükségesebb köbözési táblákat is.

Az Évkönyv II-ik évfolyama nem lesz bolti áru, hanem csak annyi példányban fogjuk azt ki nyomtatni, a hányak elkelése a beküldött előfizetési-díjjal biztosítva lesz.

Mindegyik évfolyam ára 2 korona, mely összeg a következő cím alatt küldendő:

„Évkönyv“ kiadóhivatala
Szászsebes.

Az I. évfolyamot a megrendelés beérkezte után azonnal küldjük, a II-ik évfolyamra szóló hirdetések pedig 1906. évi május hó végeig küldendők be.

Az „Évkönyv“
kiadóhivatala.

SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

SZÁSZVÁROS (KLASTROM-U. 1.) SÜRGÖNYCIM: KÖNYVNYOMDARÉSZ.

KÖNYVNYOMDAI SZAKÜZLET.

A

„SZÁSZVÁROS”
politikai és vegyestartalmu hetilap
kiadóhivatala.

Az

„ERDÉSZETI UJSÁG”
kiadóhivatala.Jutányos árak!Jutányos árak!Pontos kiszolgálás!Ajánlja dúsan felszerelt papírraktárát: **eljegyzési és esküvői-kártyáit**, stb.

KÉSZIT:

a könyvnyomdászat körébe vágó mindennemű munkákat ugymint:

.. .. **ERDÉSZETI NYOMTATVÁNYOKAT**

továbbá:

községi és városi, megyei és állami
hivatalok, ügyvédek, közjegyzők, lel-
készek és tanítók irodái számára, vala-
mint pénzüzetek, gyárak, és bárminő
vállalatok részére részvényeket s álta-
lában a nyomdai szakba vágó bármily
tartalmu nyomtatványokat.

Látogató és eljegyzési kártyákat, meg-
hívókat esküvőkre, bálra, iskolai ün-
nepélyekre, műkedvelői előadásokra s
egyéb alkalmakra. Végül gyászjelenté-
seket, szinlapokat és falragaszokat, bár-
mely tartalmu nyomtatványokat keres-
kedők és iparosok számára.

Diszes
kivitel!

Névjegyek

Diszes
kivitel!